

Дасгал 16. “Stylesheet” болон CSS тайлбарыг үүсгэх

1. Хоосон файлыг өөрийн дуртай засварлах програмаар үүсгэнэ.
2. Шинэ файлыг `screen.css` гэсэн нэрээр, гэхдээ HTML хуудаснуудтай адилхан нэг хавтаст хадгална.
3. Файлын эхний мөрөнд дараах CSS тайлбарыг нэмж өгнө.
`/* "Миний кодын эхлэл" накатоны дасгал хуудаст зориулсан Stylesheet */`
4. Файлыг дахин хадгална.

Дасгал 17. Веб хуудаст (одоогоор хоосон) “Stylesheet” холбох

1. Хоёр файл `index.html` болон `contact.html` –ийг хоёуланг нээнэ.
2. Хоёр HTML файл дах “Stylesheet”-ийн замын тайлбарыг дараах байдлаар өөрчилнө.
`<link href="screen.css" rel="stylesheet" type="text/css" media="screen" />`
3. Хоёр веб хуудсыг хадгалаад, веб хөтчөөр ажиллуулж туршина уу.

Дасгал 18. “body”-ийн бичиг болон дэвсгэр өнгийг зохиомжлох

1. Тайлбарын яг доод талд нь дараах мөрийг бичнэ.
`/* HTML-Элементийг body гэх нэртэй элементийг зохиомжлох*/`
`body {`
`background-color: #8c8c8c; /* Дэвсгэр өнгө */`
`color: white; /* Бичгийн өнгө */`
`}`
2. “Stylesheet” хуудсыг хадгалаад, хоёр веб хуудсыг (Stylesheet биш!) хөтчөөр ажиллуулж туршина уу.

Дасгал 19. “#wrapper”-ийн бичиг болон дэвсгэр өнгийг зохиомжлох

1. “body”-ийн хэв маягийн (style) яг доод талд нь дараах мөрийг бичнэ.
`/* id="wrapper"-тай div-ийг зохиомжлох*/`
`div#wrapper {`
`background-color: white;`
`color: black;`
`}`
2. “Stylesheet” хуудсыг хадгалаад, хоёр веб хуудсыг (Stylesheet биш!) хөтчөөр ажиллуулж туршина уу.

Дасгал 20. Толгой хэсгийн (headsection) бичиг болон дэвсгэр өнгийг зохиомжлох

1. 19-р дасгалтай адилхан загвараар headsection-ний хувьд дараах мөрийг бичнэ.
Үүнд: Дэвсгэр өнгө – `#f3c600`, бичгийн өнгө – хар

```
/* id="headsection"-тай div-ийг зохиомжлох*/
```

2. “Stylesheet” хуудсыг хадгалаад, хоёр веб хуудсыг (Stylesheet биш!) хөтчөөр ажиллуулж туршина уу.

Дасгал 21. Толгой хэсэг (headsection) дэх (logo) зургийн дэвсгэр өнгийг зохиомжлох

1. 19-р дасгалтай адилхан загвараар headsection дэх лого зургийн хувьд дараах мөрийг бичнэ. Үүнд: Дэвсгэр өнгө – white, бичгийн өнгө – хар

```
/* id="logo"-тай зургийг зохиомжлох*/
```
2. “Stylesheet” хуудсыг хадгалаад, хоёр веб хуудсыг (Stylesheet биш!) хөтчөөр ажиллуулж туршина уу.

Дасгал 22. Веб хуудасны зориулсан үсгийн хэмжээг тодорхойлох

1. “body”-ийн одоо байгаа CSS-ийн дүрмийг дараах байдлаар нэмж бичнэ.

```
/* HTML-Элементийг body гэх нэртэй зохиомжлох*/  
body {  
    background-color: #8c8c8c; /* Дэвсгэр өнгө */  
    color: white; /* Бичгийн өнгө */  
    font-family: Verdana, Arial, Helvetica, sans-serif;  
    font-size: small; /* Үсгийн хэмжээ */  
}
```
2. “Stylesheet”-г хадгалаад, веб хуудсуудыг (Stylesheet биш!) хөтчөөр ажиллуулж туршина уу.
3. [“body” доторх бүх элементүүд “хайрцагууд” “body”-ийн бичгийн форматыг удамшуулж авна] гэдэг өгүүлбэрийн гол агуулгыг харилцан ярилцана уу.

Дасгал 23. Гарчигийн хувьд үсгийн хэмжээг өөрчлөх

1. “Stylesheet”-ийн төгсгөлд дараах байдлаар бичнэ.

```
/* h1 болон h2 гэх нэртэй элементийг зохиомжлох */  
h1 { font-size: 150%; }  
h2 { font-size: 130%; }
```
2. “Stylesheet”-г хадгалаад, веб хуудсуудыг (Stylesheet биш!) хөтчөөр ажиллуулж туршина уу.
3. h1 болон h2-ийн хувьд ямар нэгэн нөлөө байна уу? “body”-ийн үсгийн хэмжээг өөрчлөөд бичвэр болон гарчиг хооронд харьцааны ямар өөрчлөлт орж байгааг анхаарна уу.

Дасгал 24. “address” элементийн бичгийг зохиомжлох

1. “Stylesheet”-ийн төгсгөлд дараах CSS-ийн дүрмийг бичнэ.

```
/* address гэх нэртэй HTML-Элементийг зохиомжлох*/  
address {  
    text-align: center; /* төвд байрлуулах */
```

```
font-size: 80%; /* Үлдэснээс арай жижигхэн */
font-style: normal; /* Энгийн бичиг, налуу биш */
letter-spacing: 2px; /* Үсэг хоорондын зай */
line-height: 1.5; /* Мөр хоорондын зай, нэгж өгөөгүй */
}
```

2. “Stylesheet”-г хадгалаад, веб хуудсуудыг (Stylesheet биш!) хөтчөөр ажиллуулж туршина уу.
3. Доорх бичгийн форматыг туршиж үзээрэй.
font-style: italic;
font-weight: bold;

Дасгал 25. Бүх гипер холбоосын доогуур зураасыг зайлуулах

1. “screen.css”-ийн төгсгөлд дараах CSS-ийн дүрмийг нэмж оруулна.
/* а гэх нэртэй элементийг зохиомжлох */
a { text-decoration: none; } /* доогуур зураасыг устгах */
2. “Stylesheet”-г хадгалаад, веб хуудсуудыг хөтчөөр ажиллуулж туршина уу.

Дасгал 26. Зочилсон болон зочлоогүй холбоосын өнгийг өөрчлөх

1. “Stylesheet”-ийн төгсгөлд дараах CSS-ийн дүрмийг бичнэ..
a:link { color: #d90000; }
a:visited { color: #cc6666; }
2. “Stylesheet”-г хадгалаад, веб хуудсуудыг хөтчөөр ажиллуулж туршина уу.

Дасгал 27. Гипер холбоосын хуудмаг классыг тодорхойлох

1. “Stylesheet”-ийн төгсгөлд дараах CSS-ийн дүрмийг нэмж өгнө.
a:hover,
a:focus {
border-bottom: 1px solid #d90000;
}
a:active {
color: white;
background-color: #d90000;
}
2. “Stylesheet”-г хадгалаад, веб хуудсуудыг хөтчөөр ажиллуулж туршина уу.

Дасгал 28. Гипер холбоосыг дахин доогуур нь зурах, гэхдээ зөвхөн бичвэр хэсэгт л.

1. “Stylesheet”-ийн төгсгөлд дараах CSS-ийн дүрмийг нэмж өгнө.
div#textsection a {
border-bottom: 1px dotted #cc0000;
}
div#textsection a:hover,
div#textsection a:focus {
border-bottom: 1px solid #d90000;
}

2. “Stylesheet”-г хадгалаад, веб хуудсуудыг хөтчөөр ажиллуулж туршина уу.

Дасгал 29. Уриан тодорх “Үндэс” гэсэн үгийг улаанаар тодруулах.

1. Дараах “Styles”-ийг screen.css-ийн төгсгөлд бичнэ.

```
div#headsection p span {
    color: #d90000; /* Бичгийн өнгө */
}
```
2. “Stylesheet”-г хадгалаад, веб хуудсуудыг хөтчөөр ажиллуулж туршина уу.

Тайлбар: Сонгуурт өөрийн нэрийг өгөх: ID болон class

Веб хуудас болгонд зөвхөн нэг л ID байна. Нэг хуудаст `<div id="wrapper"> ... </div>` гэж бичсэн бол CSS-д

`div#wrapper { ... }` эсвэл `#wrapper { ... }` гэж бичнэ

Бүлэг буюу class-ийн хувьд

`<p class="infobox">Энэ бичвэр бол Infobox юм.</p>`

.гэж хэрэглэвэл CSS-д

```
p.infobox {
    color : black;
    background-color: #8c8c8c;
    border: 3px solid #ecf7dd;
}
```

ЭСВЭЛ

```
.infobox {
    color : black;
    background-color: #8c8c8c;
    border: 3px solid #ecf7dd;
}
```

Олон класс бол

`<div class="galerie clearing"> ... </div>`

дараа нь .galerie болон .clearing гэж хандана.

Сонгуурт зориулсан онооны систем

Selectortype	Жишээ	Оноо
Энгийн төрөл-Selektor	p	1
Class	.infobox	10
Pseudoclass	:visited	10
ID	#navibereich	100
Аттрибут хэв маяг""	style="color: red;"	1000

Selector	Тайлбар	Оноо	Нийт
body	Type-Selector	1	1
h1, h2	Бүлэглэсэн	зөвхөн 1	je 1
a:visited	Type мөн Pseudoclass	1+10	11
.infobox	Холбоогүй class	10	10
p.infobox	Холбосон class	1+10	11
#navibereich	Холбоогүй ID	100	100
div#navisection	Type + ID	1+100	101
#navisection a	ID + Type	100+1	101
#navisection a:visited	ID + Type + Pseudoclass	100+1+10	111
#startPage #navisection	ID + ID	100+100	200
<p style="color: red;">	Attribute style	1000	1000

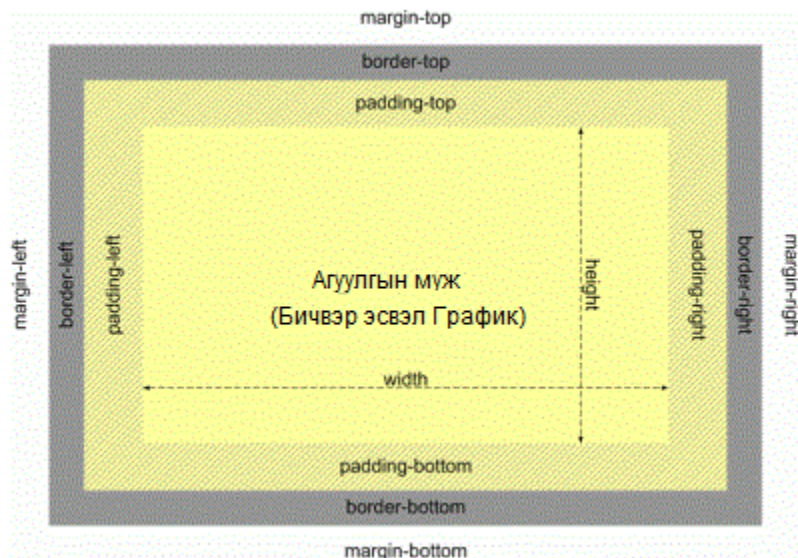
Тайлбар: CSS-ийн утга болон нэгж

Үндсэн дүрэм:

- Утга болон нэгж хооронд хоосон зай авахгүй.
- Утга нь 0 (null) бол дараа нь нэгж бичихгүй.
- Утгыг “Хашилт”-д бичихгүй. Гэхдээ `body { font-family: "Times New Roman", Times, serif; }`

Харьцангуй: Pixel (px), Emms (em) und Procent (%).

Тайлбар: Boxmodel

English	Монгол
content	Агуулга, Агуулгын талбар/муж
width	Өргөн, Агуулгын өргөн
padding	Дотор талын зай, Хамгаалалт, Дүүргэлт, Зөөлөвч
border	Хүрээ, Хүрээний шугам
margin	Гадна талын зай, Хүрээ

Дасгал 30. Бүх элементийн зайг 0 (null) болгох.

1. “Stylesheet”-ийн эхэнд, /* тайлбар */-ийн дараа, “body”-ийн дүрэмийн өмнө, дараах CSS-ийн дүрмийг нэмж өгнө.
* { padding: 0; margin: 0; }
2. “Stylesheet”-г хадгалаад, веб хуудсуудыг хөтчөөр ажиллуулж туршина уу. Битгий цочирдоорой.

Дасгал 31. Цогцолбор болон жагсаалтын зайг шинэчлэн засварлах.

1. “Stylesheet”-ийн төгсгөлд дараах CSS-ийн дүрмийг тодорхойлж өгнө.
/* Доод талын зай */
h2, p, ul, ol { margin-bottom: 1em; }

/* Зайгүй давхар жагсаалт */
ul ul { margin-bottom: 0; }

```
/* Зүүн талын зай */  
li { margin-left: 1em; }
```

2. “Stylesheet”-г хадгалаад, веб хуудсуудыг хөтчөөр ажиллуулж туршина уу.

Тайлбар: Нэмсэн элемент болгоны хэв загварыг нэмж өгөх хэрэгтэй!

Дасгал 32. #wrapper-ийн өргөнийг тогтмол өргөнөөр тодорхойлох

1. “Stylesheet”-ийг тодруулсан мөрөөр нөхөж өгнө.

```
div#wrapper {  
  color: black;  
  background-color: white;  
  width: 720px; /* Агуулга хэсгийн өргөн */  
}
```

2. “Stylesheet”-г хадгалаад, веб хуудсуудыг хөтчөөр ажиллуулж туршина уу.
3. 720px-ийг 70% болгож өөрчлөн туршиж, өөрчлөлийг тайлбарлана уу.

Дасгал 33. #wrapper-ийг веб хуудасны төвд байрлуулах

1. div#wrapper -ийн “Style”-ийг тодруулсан мөрөөр нөхөж өгнө.

```
div#wrapper {  
  color: black;  
  background-color: white;  
  width: 720px;  
  margin-top: 10px;  
  margin-right: auto; /* Баруун зай */  
  margin-bottom: 10px;  
  margin-left: auto; /* Зүүн зай */  
}
```

2. “Stylesheet”-г хадгалаад, веб хуудсуудыг хөтчөөр ажиллуулж туршина уу.

Дасгал 34. #footsection-ийн дээд талын хүрээний шулуун үүсгэх

1. Толгой хэсэг болон Лого хооронд дараах “Style”-ийг үүсгэнэ.

```
div#footsection {  
  padding-top: 10px; /* Хүрээний шугамын доор */  
  border-top: 1px solid #8c8c8c; /* Дээд талын шулуун */  
  margin-top: 20px; /* Шугамын дээд тал */  
}
```

2. “Stylesheet”-г хадгалаад, веб хуудсуудыг хөтчөөр ажиллуулж туршина уу.
3. Хуудасны эргэн тойронд зай авахын тулд div#wrapper-ийн padding-ийг 20 цэгээр өгч туршаарай. Хүссэн үр дүнд хүрч чадсан уу? Дараах дасгалыг хийж үзсэний дараа харьцуулж дүгнэлт хийнэ үү.

Дасгал 35. div-section-үүдийн дотоод зайг тодорхойлох

1. “Stylesheet”-ийг дараах тодруулсан мөрөөр нөхөж өгнө үү.

```
div#headsection {  
    color: black;  
    background-color: #f3c600;  
    padding-top: 10px;  
    padding-right: 20px;  
    padding-bottom: 0;  
    padding-left: 20px;  
}  
div#navisection {  
    padding-top: 5px ;  
    padding-right: 20px;  
    padding-bottom: 5px;  
    padding-left: 20px;  
}  
div#textsection {  
    padding-top: 20px ;  
    padding-right: 10px;  
    padding-bottom: 20px;  
    padding-left: 20px;  
}  
div#footsection {  
    padding-top: 10px;  
    padding-right: 20px;  
    padding-bottom: 20px;  
    padding-left: 20px;  
    border-top: 1px solid #8c8c8c;  
    margin-top: 0;  
}
```

2. “Stylesheet”-г хадгалаад, веб хуудсуудыг хөтчөөр ажиллуулж туршина уу.
3. Товч бичиглэл хэрхэн хийх талаар лекцээр үзсэн жишээг ажилласан. Тэнд ашигласан аргыг хэрэглэн энэ урт файлыг хэрхэн сайжруулах талаар бодоорой.

Тайлбар: Boxmodel-ийг ашиглан өнгө оруулж зохиомжлох нь чухал ойлголт юм. Тиймээс дараах дасгалаар хийх болно.

Дасгал 36. Толгой хэсгийн зургийг өнгө ашиглаж зохиомжлох

1. img#logo –ийн дүрмийг дараах байдлаар гүйцээнэ.

```
img#logo {  
    background-color: white;
```



```
padding: 10px;
border: 10px solid #d9d9d9;
}
```

2. “Stylesheet”-г хадгалаад, веб хуудсуудыг хөтчөөр ажиллуулж туршина уу.

Дасгал 37. Толгой хэсэгт дэвсгэр зургийг нэмж өгөх (Өөрөө зургийг сонгоно)

1. “Stylesheet”-ийг дараах тодруулсан мөрөөр нөхөж өгнө үү.

```
#headsection {
  color: black;
  background-color: #f3c600;
  background-image: url(colorgradient.jpg);
  padding-top: 10px;
  padding-right: 20px;
  padding-bottom: 0;
  padding-left: 20px;
}
```

2. “Stylesheet”-г хадгалаад, веб хуудсуудыг хөтчөөр ажиллуулж туршина уу.

3. Дараах дүрмүүдийг нэг бүрчлэн туршиж үзнэ үү.

- #headsection {
 background-color: #ffe574;
 background-image: url(colorgradient.jpg.jpg);
 background-repeat: repeat-y;
 }
- #headsection {
 background-color: #ffe574;
 background-image: url(colorgradient.jpg);
 background-repeat: repeat-y;
 background-position: left top;
 }
- background-position: center;
- #headsection {
 background-color: #ffe574;
 background-image: url(colorgradient.jpg);
 background-repeat: repeat-y;
 background-position: left top;
 background-attachment: fixed;
 }
- #headsection {
 background: #ffe574 url(farbverlauf.jpg) repeat-y left top;
 }

Тайлбар: Богино бичлэг

Дэлгэрэнгүй бичлэг	Богино бичлэг
<pre>#headsection { padding-top: 20px; padding-right: 20px; padding-bottom: 20px; padding-left: 20px; }</pre>	<pre>#headsection { padding: 20px; }</pre>

Дэлгэрэнгүй бичлэг	Богино бичлэг
<pre>#headsection { padding-top: 20px; padding-right: 20px; padding-bottom: 0; padding-left: 20px; }</pre>	<pre>#headsection { padding: 20px; padding-bottom: 0; }</pre>

Дэлгэрэнгүй бичлэг	Богино бичлэг
<pre>#headsection { padding-top: 10px; padding-right: 20px; padding-bottom: 0; padding-left: 20px; }</pre>	<pre>#headsection { padding: 10px 20px 0 20px; }</pre>

Дэлгэрэнгүй бичлэг	Богино бичлэг
<pre>#wrapper { margin-top: 10px; margin-right: auto; margin-bottom: 10px; margin-left: auto; }</pre>	<pre>#wrapper { margin: 10px auto; }</pre>

- <http://jigsaw.w3.org/css-validator/>

Дасгал 38. Хуудас удирдах хэсэгт жагсаалтын элементийг дараалуулан байрлуулах

1. “Дасгал 15. Хуудас удирдах хэсэгт жагсаалтын элементийг дараалуулан байрлуулах”-ийг гүйцэтгэнэ.

Дасгал 39. Хуудас удирдах хэсгийн зай болон гипер холбоосыг өөрчлөх

1. #headsection–ний “Styles”-ийн доод талд дараах дүрмийг нэмж өгнө үү.

```
#headsection p {  
    padding: 5px 0 5px 0;  
    margin-bottom: 0; /* Өмнө нь 1em байсан */  
}
```
2. #navisection–ний “Styles”-ийн доод талд тодруулсан мөрийг нэмж өгнө үү.

```
#navisection ul { margin-bottom: 0; }  
#navisection li {  
    display: inline;  
    list-style-type: none;  
    margin: 0 10px 0 0; /* баруун талд 10px, бусдаар 0 */  
}  
#navisection a { color: black; }
```
3. “Stylesheet”-г хадгалаад, веб хуудсуудыг хөтчөөр ажиллуулж туршина уу.

Дасгал 40. Хуудас удирдах хэсэгт гипер холбоосыг нарийн тохируулах

1. #navisection–ний “Styles”-ийн доод талд дараах дүрмийг нэмж өгнө үү.

```
#navisection a:hover,  
#navisection a:focus {  
    color: white;  
    background-color: #d90000;  
}  
##navisection a:active {  
    color: black;  
    background-color: white;  
    border-bottom-color: white;  
}
```
2. “Stylesheet”-г хадгалаад, веб хуудсуудыг хөтчөөр ажиллуулж туршина уу.

Дасгал 41. Хуудас удирдах хэсэгт гипер холбоосыг нарийн тохируулах

1. #navisection–ний “Styles”-ийн доод талд дараах дүрмийг нэмж өгнө үү.

```
#navisection a:hover,  
#navisection a:focus {  
    color: white;  
    background-color: #d90000;  
}  
##navisection a:active {
```

```
color: black;
background-color: white;
border-bottom-color: white;
}
```

2. “Stylesheet”-г хадгалаад, веб хуудсуудыг хөтчөөр ажиллуулж туршина уу.

Дасгал 42. Хуудас удирдах хэсгийг таб-д зориулан бэлдэх

1. CSS дах #navisection-ийг дараах байдлаар өөрчилнө.

```
#navisection {
    text-align: right; /* Баруун талд шахсан */
    color: black;
    background: #ffe574 url(colorgradient.jpg) repeat-y top
left;
    padding: 5px 10px 4px 10px;
    border-bottom: 1px solid #8c8c8c;
}
```

2. “Stylesheet”-г хадгалаад, веб хуудсуудыг хөтчөөр ажиллуулж туршина уу.

Дасгал 43. Хуудас удирдах хэсэгт гипер холбоосыг бэлдэх

1. CSS дах #navisection-ийг дараах байдлаар өөрчилнө.

```
#navisection li {
    display: inline;
    list-style-type: none;
    margin: 0; /* өмнө нь баруун талд 10px байсан */
}
#navisection a {
    color: black;
    background-color: #ffeda0;
    padding: 4px 8px 4px 8px;
    border: 1px solid #8c8c8c;
}
```

2. “Stylesheet”-г хадгалаад, веб хуудсуудыг хөтчөөр ажиллуулж туршина уу.

Дасгал 44. Хуудас удирдах хэсэг дэх холбоост Rollover-Effect оруулах

1. CSS дах #navisection-ийг дараах байдлаар өөрчилнө.

```
#navisection a:hover,
#navisection a:focus {
    color: black;
    background-color: white;
    border-bottom-color: white; /* Өмнө нь #d90000 байсан */
}
```

2. “Stylesheet”-г хадгалаад, веб хуудсуудыг хөтчөөр ажиллуулж туршина уу.

Дасгал 45. Тухайн хуудас удирдах хэсэг сонголтыг харагдахуйцаар тодруулах

1. Эхлэх хуудас (startpage)-т `<li id="navi01">`-ийг мөн холбоо барих хуудаст (contactpage)-т `<li id="navi02">` -ийг нэмж өөрчилнө.
2. CSS дах `#navisection a`-ийн доор дараах хэв маягийг нэмж өгнө.

```
#startpage #navi01 a,  
#contactpage #navi02 a {  
    color: black;  
    background-color: white;  
    border-bottom-color: white;  
}
```
3. “Stylesheet”-г хадгалаад, веб хуудсуудыг хөтчөөр ажиллуулж туршина уу.

Тайлбар: Олон цэстэй бол CSS-Class-аар хийх нь тохиромжтой.

HTML-д: `<a href="index.html" class="you-are-here">Startpage</a>`

CSS-д: `.you-are-here { ... }`